

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Mustafa ÇİFTÇİ** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahmut DINDAR
Van Milletvekili

2019 ve 2024 seçimlerinde halk iradesi kayyum atanan yerlerde iktidarın bu politikasına karşı güçlü bir yanıt vermiştir. Van ilimiz özelinde halkımız 13 ilçenin tümünde kayyum başta olmak üzere diğer iktidar politikalarına yanıt niteliğinde bir sonuç açığa çıkarmış büyükşehir belediyesi dahil 14 belediyede yönetimi DEM partiye sandık iradesiyle teslim etmiştir. Bu tarihi sonuca rağmen 29 Kasım 2024'te Bahçesaray İlçe Belediyesi'ne ve 15 Şubat 2025 tarihinde Van Büyükşehir Belediyesi'ne hukuka aykırı bir biçimde ve kolluk gücü zoru kayyum gaspı tekrar etmiştir. Kayyum irade gaspları nedeniyle en temel belediye hizmetlerinde, yatırımlarında ve kurumsallaşmasında on yıla yaklaşan aksamalar toplumsal bir sorun haline gelmiştir.

Bahçesaray ilçemiz Cumhuriyet tarihi boyunca birçok kamu hizmetinden mahrum bırakılmış ve yılın önemli bir bölümünde dış dünya ile ulaşım ve iletişim olmayacak koşullarda bırakılmıştır. 31 Mart 2024 seçimlerinde Bahçesaray/Müküs halkı da sandıkta DEM Parti adayları olan Sayın Ayvaz HAZİR ve Sayın Nebahat BENEK'i belediye eş başkanı olarak seçmişlerdir. Ancak hukuken tartışmalı bir gerekçe ile 29 Kasım 2024 tarihinde Behçesaray belediyesine kayyım atanmış ve yapılan yargılama sonucunda bu gerekçesiz olduğu mahkeme kararıyla da ortaya çıkmıştır. Halkın sandıkla belirlediği belediye yönetimine anti-demokratik bir yöntemle darbe vurulmuş ve bu darbenin hukuki gerekçesinin olmadığı mahkeme kararıyla da ortaya çıkmış, kayyım gerekçesi yapılan söz konusu suç ithamı mahkemede asılsız çıkmıştır.

Bahçesaray/Müküs ilçesinde kayyım yönetimleri süresince kentin temel kentsel ihtiyaçları giderilememiş, mevcut sorunlar ise daha karmaşık bir hâl almıştır. Bu dönemde; Altyapı yatırımları, kent bütününe gözeten uzun vadeli stratejik planlardan yoksun şekilde durağanlaşmıştır. Kayyım belediyeyi halka neredeyse kapatmıştır. Kayyımlar katılımcı yerel yönetim mekanizmaları (kent konseyleri, meslek odaları, sivil danışma kurulları) etkisizleştirilmiş; karar alma süreçleri, teknik değerlendirmelerden bağımsız ve merkezîyetçi bir yaklaşımla yürütülmüş ve kayyım nedeniyle açığa çıkan hizmetsizlik bir toplumsal cezalandırma durumuna dönüşmüştür.

Kayyım uygulamaları kamuoyu denetiminden azade bir şekilde halkın bütçesini harcamakta, belediyeye ait tüm imkanları yasaya aykırı bir şekilde diğer kamu kurumlarına devretmekte ve anayasadaki “yerinden yönetim ilkesini” “idari vesayet ilkesini” alenen

ihlal etmektedir. Söz konusu yetki aşımı hukuk dışı bir alan açmakta ve kayyımların yasaları ihlal etmelerine yol açmaktadır.

Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinden bir inceleme yaptığımızda Bahçesaray kayyımının 2024 yılından bu yana hiçbir belediye ihalesini bu sisteme yüklemediğini görüyoruz. Bütçenin tümüyle doğrudan temin yöntemi ile harcandığı ve şeffaf olmayan bir yöntem tercih edildiği görülmektedir.

Kayyımlar ve ikinci dereceye kadar yakınlarının kayyımlık süresince mal varlıklarındaki değişikliklerin, memur maaşıyla oluşamayacak birikimlerin, belli büyüklükteki para havalelerinin incelenmesi gerekmektedir. Son görevlendirme ile Bahçesaray kayyımının yerine yeni bir kayyım atanmıştır. Bu durum bile kayyım uygulamasının ne kadar anti demokratik ve hukuk dışı olduğunu bir kere daha göstermektedir.

Bu bağlamda Bahçesaray ve Van Büyükşehir Belediyeleri başta olmak üzere bölge illerinde kayyum atamalarının yol açtığı genel tahribat, hizmet eksikliği, yolsuzluk, belediye varlıklarında sebepsiz azalma ve mal kaçırmaları, belediye personeline yönelik sürgün, ihraç vb. hukuk dışı uygulamalar, belediyelerin fahiş borçlanmaları, belediye taşınırlarının hukukdışı ve yetkisiz bir şekilde haraç-mezat satılması, diğer kamu kurumlarına belediye bütçesi ve taşınmaz/taşınır kaynaklarının hukuk dışı ve yetkisiz bir şekilde kullanılması gibi başlıkların incelenmesi, kayyum rejiminin anti demokratik ve yasadışı hususlarının tespiti, açığa çıkan toplumsal zararların önüne geçilmesi ve yerel demokrasinin gereklerinin yerine getirilmesi için ilgili çalışmaların yürütülmesi, denetimlerin yapılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Hiyerarşiniz altında atanmış kayyumlar eliyle Bahçesaray ilçesinde kayyım gaspının yol açtığı tahribat ve sunulmayan belediye hizmetlerine dair bakanlığınızın bir incelemesi, soruşturması veya denetimi olmuş mudur? Olmuşsa temel sonuçları nelerdir?
- 2) Atandığı Kasım 2024 döneminden bu yana Bahçesaray kayyımının hiçbir ihalesini EKAP sistemine yüklememesinin gerekçeleri neledir?
- 3) Bahçesaray kayyımı hangi gerekçeyle görevden alınmış ve yerine yeni bir kayyım atanmıştır? Görev değişikliğinin ihalelerin şeffaf yapılmaması ile ilgili var mıdır? Bu konuda devam eden soruşturma mevcut mudur?
- 4) Van kayyımları 2016'dan bu yana belediyeyi ne kadar borçlandırmıştır? Belediye borçlanması ve bütçesinde yasal limitleri aşan uygulamaların nedenleri nelerdir? Belediye borçlanmasında bakanlığınızın sorumluluğu nedir? Van Büyükşehir Belediyesinde borçlanmanın 2016-19, 2019-24, 2026 ve sonrası dağılımı nedir? Bahçesaray kayyımı 2024 yılından bu yana belediyeyi ne kadar borçlandırmıştır?

- 5) Van kayyımları 2016'dan bu yana belediyeye ait hangi taşınmazları hangi gerekçe ve yetkiyle satmıştır? Belediye taşınmazlarının azaltılmasında bakanlığınızın sorumluluğu nedir? Van Büyükşehir Belediyesinde taşınmaz azaltımının 2016-19, 2019-24, 2026 ve sonrası dağılımı nedir? Bu kapsamda Bahçesaray'da durum nedir?
- 6) Bahçesaray kayyımı 2024 yılından bu yana kaç belediye personelini ihraç etmiştir? Kaç belediye personeli hakkında sürgün cezası olarak ifade edilen görev yeri değişikliğine gitmiştir? Mahkeme kararına rağmen kaç personel işine iade edilmemiştir? Bahçesaray Belediyesi'nde mevcut kayyum dönemindeki sürgün ve mobbing iddialarına dair bakanlığınızın başlattığı bir soruşturma mevcut mudur?
- 7) Türkiye'de kayyum uygulamasının yol açtığı anti-demokratik, hukuki olmayan, yasa-dışı durumlara son vermek ve bu toplumsal zarar mekanizmasını durdurmak amacıyla kayyım gasplarına son verilmesi planlanmakta mıdır?